

Vergoedingen voor vrijwilligerswerk

Vrijwilligers werken uiteraard onbezoldigd, zoniet zou voor de betaalde arbeid aan alle verplichtingen inzake arbeidswetgeving, sociale zekerheid, patronale bijdragen, arbeidsongevallenverzekering, enz ... moeten voldaan worden. De kosten die de vrijwilliger voor de organisatie maakt kunnen daarentegen wel vergoed worden. Deze kosten zijn niet aftrekbaar, maar wel vrijgesteld van sociale bijdragen en belastingen voor zover zij de wettelijk vastgestelde limieten, die verder in deze rubriek worden omschreven, niet overschrijden.

Anderzijds beschikt elke organisatie over de vrijheid om al dan niet vergoedingen uit te betalen en kan er bovendien gekozen worden tussen twee systemen:

- 1. vergoeding van de werkelijk gemaakte kosten:** het moet telkens gaan om effectief gemaakte kosten en de vrijwilliger moet telkens de bewijsstukken kunnen voorleggen. Deze kosten zijn onbegrensd, doch buitensporige bedragen worden niet aanvaard.
De maximum kilometervergoeding voor dienstverplaatsingen met eigen wagen, motorfiets of bromfiets werd op 1 juli 2006 vastgesteld op 0,2903 Euro per kilometer, doch het is aan de organisatie zelf om uit te maken aan wie, voor welke verplaatsingen en tegen welk tarief de kilometers vergoed worden. Indien de verplaatsingskosten bijvoorbeeld maandelijks op basis van een vast bedrag worden terugbetaald, vallen zij onder de regeling van de forfaitaire kosten onkostenvergoeding (zie rubriek hierna).
De organisatie staat in voor het bewaren van de bewijsstukken. Op de terugbetalingen worden geen RSZ-bijdragen en belastingen geheven.
- 2. ofwel opteert men voor de forfaitaire onkostenvergoeding:** dit systeem wordt door de nieuwe wet van toepassing verklaard voor alle vrijwilligers in het algemeen. Bij de forfaitaire onkostenvergoeding moet de realiteit en de omvang van de kosten niet worden bewezen en worden de terugbetalingen niet belast noch aan RSZ onderworpen, zolang het totaal van de ontvangen vergoedingen volgende bedragen niet overschrijdt, zijnde 24,79 Euro per dag en 991, 57 Euro per jaar (artikel 10). Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd. Voor wat het jaar 2006 aangaat waren de volgende bedragen geldig, namelijk 27,92 Euro per dag en 1116,71 euro per jaar. Indien de toegelaten maxima worden overschreden, moet een individuele fiche 281.50 en de bijbehorende samenvatting 325.50 opgemaakt worden.
Beneden deze bedragen zijn dus geen bewijsstukken nodig. De vereniging die kiest voor dit systeem is wel verplicht om in de boekhouding een nominatieve lijst bij te houden per verkrijger, met vermelding van datum en uitgekeerde som. Dit wordt best telkens ondertekend door de vrijwilliger.
Belangrijk is dat de overschrijding van bovenstaande bedragen tot gevolg heeft dat het volledig bedrag (en niet enkel het bedrag dat de vastgestelde grens te boven gaat) zal belast worden en dat bovendien de vrijwilliger zijn status en dus ook zijn bescherming van vrijwilliger verliest. Ook de organisatie kan haar hierdoor haar status van vrijwilligersorganisatie verliezen, met alle gevolgen van dien.

Belangrijke opmerkingen.

- a) je kan de kostenvergoedingen niet door elkaar mengen, in hoofde van één vrijwilliger, per kalenderjaar.
- b) het is wel mogelijk dat binnen één bepaalde organisatie de vrijwilligers elk voor zich mogen uitmaken voor welk van beide systemen ze opteren.
- c) de vrijwilliger moet zelf waken over het niet mengen van beide systemen én de maxima die hij mag ontvangen, want een organisatie weet alleen wat zij betaalt en niet wat de vrijwilliger elders ontvangt. Of met andere woorden, wanneer een vrijwilliger actief is in meer dan één organisatie mogen de samengestelde vergoedingen de vastgestelde barema's niet overschrijden.
- d) vrijwilligers moeten voor deze fiscaal vrijgestelde kostenvergoeding geen enkel bewijs bijhouden of aangifte doen bij de belastingen. De organisaties die de kostenvergoedingen uitkeren houden wel best een lijst van de uitkeringen bij.
- e) occasionele vergoedingen in natura worden toegestaan.
- f) ook uitkeringsgerechtigden mogen een kostenvergoeding ontvangen zonder verlies (van een deel) van hun vervangingsinkomen.
- g) indien één of alle grenzen van deze bedragen overschreden worden, zonder dat de kosten kunnen bewezen worden, vallen alle vergoedingen automatisch buiten het vrijwilligerswerk. Dit kan tot gevolg hebben dat de activiteit evenmin als vrijwilligerswerk wordt beschouwd en dat de beschermende maatregelen van deze wet niet meer van toepassing zijn.

Vaak gestelde vragen en hun antwoorden > zie volgende pagina.

Vaak gestelde vragen en hun antwoorden.

Worden de maxima van de kostenvergoedingen niet opgetrokken?

Voorlopig niet. Ze worden jaarlijks geïndexeerd. De wet voorziet een evaluatiemogelijkheid na een periode van 2 jaar. Dan wordt nagegaan of een eventuele verhoging van de maxima wenselijk is.

Moet de organisatie belastingsfiches afleveren aan de vrijwilligers?

Neen. De kostenvergoedingen zijn vrijgesteld van het betalen van sociale bijdragen en vrijgesteld van belastingen op voorwaarde dat de bestaande regeling wordt gevolgd. Vermits deze vergoedingen niet als inkomsten worden beschouwd, is het niet nodig om een fiscale fiche op te stellen, net omdat die het vermoeden doet ontstaan dat het wel om inkomsten gaat.

Moet de organisatie een register bijhouden en hoe?

Ter controle van fiscus en RSZ moet de organisatie per vrijwilliger noteren welke vergoedingen worden betaald, daarvoor stelt men een register of nominatieve lijst samen. Dergelijk register of lijst is een soort 'personeelsboekje' voor de vrijwilligers. Men noteert daarin hun namen en coördinaten, de dag waarop ze een onkostenvergoeding ontvangen en de hoogte van dat bedrag.

Mag de vrijwilliger zowel een forfaitaire als een reële onkostenvergoeding ontvangen?

Neen. Er moet voor het ene of voor het andere systeem geopteerd worden.

Wie moet in het oog houden of de maxima van de forfaitaire vergoeding niet wordt overschreden?

De organisatie én de vrijwilliger. De organisatie waakt erover dat de maxima niet worden overschreden, zodat ze niet kan beticht worden van het 'bezoldigen' van haar vrijwilligers, met alle mogelijke nare consequenties van dien. De vrijwilliger mag zelf ook deze grenzen niet overschrijden én moet ze zelf bewaken. Mogelijk is de vrijwilliger in meerdere organisaties actief. Alle vergoedingen die de vrijwilliger ontvangt van de verschillende vrijwilligersorganisaties die hem tewerkstellen dienen in aanmerking genomen te worden om te bepalen of de maximumbedragen voor de forfaitaire onkostenvergoeding niet overschreden werden.

De spelregels in verband met de kostenvergoedingen in het vrijwilligerswerk staan toch niet in de wet?

Inderdaad, maar zij kunnen wel afgeleid worden uit de diverse richtlijnen vanuit de administratie van Financiën. (Zie verder in de "Bijlagen" van deze informatienota).

Mag de organisatie de beide systemen door elkaar gebruiken? Kan men aan de ene vrijwilliger kosten uitbetalen volgens het reële stelsel en aan de andere volgens het forfaitaire stelsel?

Er is geen enkele bepaling die u verbiedt om voor verschillende (groepen van) vrijwilligers verschillende systemen te gebruiken. Zorg er wel voor dat je goede redenen hebt om (groepen van) vrijwilligers op verschillende manieren te behandelen en zorg dat dit voor iedereen duidelijk is.

Wat indien de organisatie een te hoge kostenvergoeding heeft uitbetaald en een vrijwilliger over de grensbedragen gaat?

Dat heeft gevolgen. Voor de organisatie zelf en voor de vrijwilliger, want die verliest het 'statuut van vrijwilliger' met alle negatieve consequenties van dien. Voor zowel de organisatie als de vrijwilliger kan dat gevolgen hebben op het gebied van:

- a) aansprakelijkheid en verzekeringen;
- b) sociale zekerheid;
- c) belastingen;
- d) mogelijk de uitbetalingsinstellingen en/of inspectiediensten.